

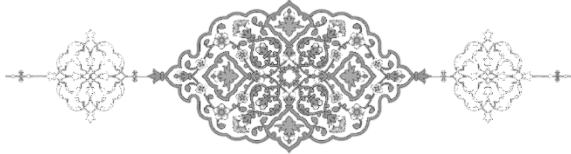

طرح‌های پشوهشی
در عرصه زن و خانواده

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امید است با تائید فرزند تسال و دو صاحبزاده قیده که اردو افتخار نامه نهاد این رسیده بر آن حضرت
از نشرگاه چاپخانه زبان مسلمان و نهجیبه ایران بنامه ۳۱ مرداد ۱۳۶۳ / ۲۴ ذی قعدة ۱۴۰۴
روز چهارشنبه

جامعه الزهراء
خوزه علیه خواه گران قم

تأسیس ۱۳۶۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

- معرفی جامعه الزهراء عليها السلام ۷
- روکش عناوین طرح ها و برآورد بودجه مورد نیاز آنها ۸
۱. کلان پروژه «بنیادهای فکر اسلامی در مواجهه با آسیب‌های اجتماعی زنان و دختران» ۸
۲. عنوان طرح: برگزاری همایش «نقش زمان و مکان در فقه بانوان» ۱۲
۳. عنوان طرح: مقالات دانشنامه زن مسلمان ۱۴
۴. عنوان طرح: مطالعات آسیب‌شناسی اجتماعی در حوزه زنان و ارائه راهبردها و راهکارها ۱۶
۵. عنوان طرح: اسما «الگوی اسلامی ایرانی سلامت معنوی زنان و دختران» ۱۷

معرفی جامعه الزهراء علیها السلام

حرکت‌های ریشه‌دار، در مرزهای روشن دینی و ارتقای جایگاه زن در اجتماع از جمله برکات انقلاب اسلامی در کشور عزیزمان ایران است که به‌عنوان یکی از ماندگارترین تحولات تمدن انسانی، موجب شکل‌گیری مؤسسه‌های آموزش علوم دینی بانوان برای نهادینه کردن اندیشه‌های اسلامی در مجامع بانوان شده است.

جامعه الزهراء علیها السلام به‌عنوان بزرگ‌ترین مرکز آموزش علوم دینی بانوان در جهان تشیع، باتدبیر شایسته امام عظیم‌الشان (رضوان الله تعالی علیه) و حمایت‌های رهبر معظم انقلاب اسلامی (مدظله العالی)، ظرفیت بی‌بدیلی در تربیت بانوان عالم، مهذب و زمان‌شناس ایجاد نموده است و آغازگر تبیین اندیشه‌های اسلامی به‌ویژه در عرصه زن و خانواده و تبلیغ و ترویج معارف اسلام ناب محمدی ۶ بوده است.

این مجموعه با دارا بودن قریب به ۴۰ سال تجربه مفید و ارز شمند در عرصه‌های آموزش، پژوهش، فرهنگ و تبلیغ و همچنین تعامل و همکاری با بسیاری از نهادهای حوزوی و دانشگاهی، حضور مؤثری نسبت به پاسخ‌گویی نیازهای نظام اسلامی و جوامع بشری در عرصه‌های ملی و بین‌المللی داشته است.

یکی از عرصه‌های ماموریتی جامعه، تولید علم و نظریه‌پردازی و حل مسائل پژوهشی زن و خانواده می‌باشد. این رو با ایجاد دانش‌نامه زن و مسلمان، تا سیس پژوهشگاه زن و خانواده و تربیت پژوهشگران حرفه‌ای گام‌های مهمی در تولید آثار و محصولات پژوهشی مرتبط با عرصه بانوان برداشته است. اگرچه نیازهای پژوهشی عرصه یاد شده با عنایت به اسناد بالادستی، انتظارات و مطالبات مراجع بالادستی و به‌ویژه رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی)، ضرورت اقدامات و طرح‌های توسعه‌ای بیشتری را می‌طلبد که در ادامه تشریح می‌شوند. لازم به ذکر است با توجه به مسئولیتی که جامعه به‌عنوان یکی از نهادهای مهم آموزشی و فرهنگی جامعه بانوان دارد و همچنین حمایت و پشتیبانی از نظام اسلامی و دولت انقلابی را رسالت خود می‌داند. لذا طرح‌های پیشنهادی با مطالعه و تحلیل محتوای سند تحول دولت مردمی و در راستای مشارکت در اجرای آن ارائه می‌شود.

روکش عناوین طرح ها و برآورد بودجه مورد نیاز آنها

مبالغ به میلیون ریال

ردیف	عنوان طرح	مبلغ
۱	بنیادهای فکر اسلامی در مواجهه با آسیب‌های اجتماعی زنان و دختران	۳۳.۳۲۵
۲	نقش زمان و مکان در فقه بانوان	۱۱.۲۷۵
۳	مقالات دانشنامه زن مسلمان	۹.۴۳۹/۶
۴	مطالعات آسیب‌شناسی اجتماعی در حوزه زنان و ارائه راهبردها و راهکارها	۶۰.۰۰۰
۵	الگوی اسلامی ایرانی سلامت معنوی زنان و دختران	۱۴.۷۴۶
	جمع کل	۱۲۸.۷۸۵/۶

۱. کلان پروژه «بنیادهای فکر اسلامی در مواجهه با آسیب‌های اجتماعی زنان و دختران»

تبیین طرح

آسیب اجتماعی مجموعه‌ای از نابسامانی‌ها و ناهنجاری‌های رفتاری افراد یک جامعه، چه بصورت فردی و چه بصورت جمعی است که ریشه در بی نظمی‌ها، کژکارکردی‌های پدیده‌های اجتماعی و پیامدهای نامطلوب آن‌ها دارد. این آسیب‌ها از آن رو که هنجارهای جامعه را مورد تعرض قرار می‌دهند و نظام اجتماعی را تهدید می‌کنند، در هر جامعه‌ای حائز اهمیت جدی هستند. یکی از مهم‌ترین طیف آسیب پذیر اجتماعی، جامعه زنان و دختران است که بنا بر نظر بسیاری از کارشناسان این حوزه، بیشترین قربانیان آسیب‌های اجتماعی هستند و با آسیب این گروه، نه تنها جایگاه خانواده به تبع، دچار آسیب می‌شود بلکه ارزش‌ها و قواعد جامعه نیز به سرعت دست‌خوش تغییراتی بنیادین خواهد شد.

به نظر می‌رسد ر سوخ بسیاری از آسیب‌های اجتماعی بخصوص در عرصه خانواده و جامعه زنان و دختران، ناشی از عدم ارائه منشوری الهی — عقلانی در جهت ثبوتی و تبیین داشته‌های ارزشمند اسلامی است. چراکه در واقع، یکی عوامل مؤثر در پیشگیری یا کاهش جرم و کج روی اجتماعی؛ دین‌داری، پیروی از شریعت و ایمان به خداوند است. و چه بسا نقش حوزه‌های علمیه و بویژه جامعه‌الزهراء^{علیهاالسلام} در تبیین نقش مؤثر دین و ارائه منشور الهی کاربردی بسیار مهم و از جمله وظایف اولی و بالذات این مراجع علمی خواهد بود.

البته این واقعیت اجتماعی را نیز باید در نظر داشت که اعتقاد فردی به تنهایی کارساز نیست و در هر جامعه‌ای اقشار مردم، تأثیرپذیری فراوانی از مسئولین، حاکمان و همچنین نظام حکومتی موجود دارند؛ به طوری که آنچه در ظاهر امر و توسط ابزارهای تبلیغاتی، فرهنگی و رسانه‌های عمومی در اختیار عموم قرار می‌گیرد، از سوی مردم به عنوان باوری صحیح تلقی شده و یا حداقل، تأثیرپذیری فراوان و حتی ناخودآگاهی از آن خواهند داشت.

نکته مهم در مقابله با آسیب‌های اجتماعی توجه به دو پارادایم کاملاً متفاوت غربی — اسلامی است و ممکن است برخی امور در یک پارادایم، امری عرفی و در دیگری آسیب جدی به شمار آید. راه حل این امور نیز به همین ترتیب، تابع الگو و چارچوب فکری و فرهنگی آن جامعه خواهد بود.

از این رو مقابله پسینی با آسیب‌های اجتماعی و در پی راهکار حل مشکل بودن بعد از گسترش آسیب‌ها آنهم با رجوع به آورده‌های غربی و مبانی فکری ترجمه شده در کتب روان‌شناسی و جامعه‌شناسی بدون اتکا به بنیادهای فکر اسلامی قطعاً نتیجه مطلوب را در مسیر تربیت زن مسلمان و تحقق جامعه اسلامی نخواهد داشت. به این ترتیب اولین و مهمترین گام بنیادین در مقابله با آسیب‌های اجتماعی تبیین دقیق میراث

فکر اسلامی در منابعی غنی همچون فقه و شریعت، فلسفه و عرفان اسلامی خواهد بود؛ به گونه ای که در واقع و نظام حکومتی، خط مشی سیاستگذاری‌های کلان، تدوین قوانین و تبیین اصول راهبردی در حوزه زنان قرار گیرد.

عدم آشنایی بسیاری از زنان جامعه با راهبردهای تعالی محورانه اسلام و نگرش کریمانه به زن و تنزل بسیاری از مبانی فکری دین به شعارهای ناتوان از توسعه و رشد، ضرورت پرداختن به این مهم را بیشتر خواهد کرد. چراکه در پارادیم اسلامی، مبانی مهم و کارآمدی در اضلاع سه گانه هستی‌شناسی، انسان‌شناسی و معرفت‌شناسی دینی وجود دارد که چنانچه در سازوکار مدیریتی کلان کشور مورد توجه و عنایت قرار گیرد به اصلاح بسیاری از شاخصه های راهبردی در جهت تحکیم خانواده و اجتماع خواهد انجامید.

شناسایی خألهای موجود در نظام سیستمی کلان کشور پیرامون معضلات مربوط و تطبیق قوانین اجرایی موجود با میزان بکارگیری شریعت و بنیادهای فکر اسلامی در اجرای آن، نیز ما را به هدف ریشه‌یابی بروز و رخداد اینگونه کج‌روی‌ها راهبری نموده و در ارائه راهکارهای کاهش این نوع از آسیب‌های اجتماعی و پیامدهای نامطلوب آن یاری خواهد کرد.

اهداف و ضرورت‌ها

هدف اصلی: شناخت جامع و اصولی مبانی نظری جریان فکر اسلامی و کارکرد آن در مواجهه با آسیب‌های اجتماعی بخصوص در حوزه زنان و خانواده

اهداف بنیادین

* اثبات برتری آموزه های دینی و زمینه سازی جهت ارائه نظام حقوقی برگرفته از

تعالیم عالیله اسلامی

*اصلاح قرائت‌های بنیادگرایانه و موضع‌گیری‌های یک سویه در بیان کارکرد

اجتماعی زنان و مردان

اهداف راهبردی

*تحقق وفاق فکری و دینی بین نهادهای داخلی مرتبط با مسائل زنان و خانواده

* تبیین نگرش روشمند دین در سازگاری میان واقعیات تکوینی با موقعیت‌های

طبیعی زنان در جامعه

*مقابله با پدیده مدرنیته کردن دین به بهانه فقدان مبانی دینی کارآمد در مواجهه با

آسیب‌های اجتماعی زنان و خانواده

ضرورت

ر سوخ اندیشه‌ها و ارزش‌های مدرنیته در لایه‌های مختلف فرهنگ کشور، مرزهای

اندیشه ناب دینی و غیر دینی را چنان درهم آمیخته که خروج از این بحران، بدون

تفکیک اصولی فرهنگ و آموزه‌های اسلامی از سایر مؤلفه‌های غیر دینی امکان پذیر

نیست. در این میان، مسئله‌شناسی و آسیب‌شناسی حوزه زنان و دختران و ارائه

راهکارهایی برای حل آن، مهم‌ترین دل مشغولی همه کسانی است که برای ارتقای

وضعیت دینی جامعه می‌کوشند هرچند در این مسیر نیز، انگاره‌ها و انگیزه‌های متفاوتی

وجود داشته است.

از این رو ضرورت هشدار دهنده در این تحقیق، تبیین همه جانبه و تحلیل علمی

مقابله با آسیب‌های اجتماعی بر اساس منابع فلسفی، عرفانی در کنار متون دینی است؛

و نه نادیده انگاشتن تفاوت‌های موجود میان زن و مرد. بلکه ره آوردهای کاربردی این

تحقیق در حوزه مسائل فردی، اجتماعی، سیاسی، خانوادگی راهگشای حل بسیاری از

شبهات نگرشی و رفتاری مطرح شده از سوی فمینیست‌ها در حوزه زنان نیز خواهد بود.

هدف‌گذاری کمی و بودجه مورد نیاز

مبالغ به میلیون ریال

عنوان فعالیت	واحد سنجش	هدف کمی	هزینه واحد(ریال)	مبلغ(ریال)	توضیحات
حق جلسه کارشناسان	نفرساعت	۵۰۰	۰/۳۵	۱۷۵	با توجه به گستره زمانی و حوزه مطالعاتی کلان پروژه، تعداد نفرساعات جلسات، تقریبی است.
تایپ و تکثیر و صحافی	صفحه	۲۰۰۰	۰/۰۱	۱۵۰	
حق الزحمه پژوهشگران	نفرساعت	۲۵ نفر هر نفر ۱۲۰۰ ساعت در سال	۰/۳۵	۷,۵۰۰	
چاپ کتاب	نسخه	۵ جلد با تیراژ هرکدام ۱۰۰۰	۰/۵	۲۵,۰۰۰	
تولیدات چندرسانه ای	کلیپ / پادکست / برنامه تلویزیونی /	۵	۱۰۰	۵۰۰	
جمع کل				۳۳,۳۲۵	

۲. عنوان طرح: برگزاری همایش «نقش زمان و مکان در فقه بانوان»

تبیین طرح

این همایش با مشارکت مراکز و نهادهای علمی و پژوهشی همسو در محورهای ذیل برگزار می‌گردد:

محور اول: کلیات و مبانی

• نقش جنسیت در اجتهاد فقه زنان / اصول حاکم بر حقوق و وظایف زنان /

ظرفیت‌شناسی قواعد فقهیه در استنباط مسائل مستحدثه زنان

محور دوم: نقش زمان و مکان در مسائل خانوادگی فقه زنان

- عیوب مستحدثه موجب فسخ نکاح/ اجرت المثل کار خانگی بانوان/ قلمرو نفقه / میزان و به‌روزرسانی مهریه / حق زوجه در استیلااد / حق حبس / مدیریت خانواده/ تعدد زوجات/ نکاح سفید/ اذن ولی در ازدواج/ شروط ضمن عقد نکاح/ ماهیت حضانت و مدت آن/ حق طلاق / طلاق قضایی

محور سوم: نقش زمان و مکان در مسائل فرهنگی و آموزش فقه زنان

- آموزش بانوان/ ورزش بانوان / تفریح بانوان/ حوزه‌های هنری بانوان / حجاب و پوشش بانوان (الزام حکومت به حجاب، رنگ پوشش، حجاب خارج از ایران) / مدل‌های رفتاری نوپدید (جشن مرگ ، جشن طلاق ، ازدواج سفید) تبلیغ بانوان
- بانوان و فضای مجازی

محور چهارم: نقش زمان و مکان در مسائل اقتصادی فقه زنان

- اشتغال بانوان / ارث بانوان/ دیه و قصاص بانوان

محور پنجم: نقش زمان و مکان در مسائل پزشکی فقه زنان

- تلقیح مصنوعی-/ تغییرجنسیت (اذن همسر ، تاثیر بر خانواده)/ بهداشت باروری و سلامت جنسی (پیشگیری از باروری و سقط جنین ، تمکین نامتعارف)/جراحی زیبایی/اذن همسر در خرید و فروش اعضا/بانک شیر/ بانک اسپرم/ وضعیت عده زنان فاقد رحم
- حق استمتاع

محور ششم: نقش زمان و مکان در مسائل سیاسی و اجتماعی فقه زنان

- تصدی مناصب سیاسی توسط زنان/ حقوق سیاسی زنان/ فروشنده‌گی زنان/ راندگی زنان
- محور هفتم: نقش زمان و مکان در مسائل حقوقی و قضایی فقه زنان
- بررسی و نقد قانونگذاری در حوزه زنان/ آسیب‌شناسی و بررسی قوانین زنان با توجه به نقش زمان و مکان/ تصدی مقام قضاوت توسط زنان
- شهادت زنان / راه‌های اثبات جرم زنان/ خشونت علیه زنان

محور هشتم: آسیب‌ها و راه‌کارها

- خلأ قانونی ناشی از عدم توجه به نقش زمان و مکان در فقه زنان / فقه‌گریزی ناشی از جهل به پویایی فقه

اهداف و ضرورت‌ها

۱. پاسخگویی علمی و عمیق به مسائل نوپدید فقهی زنان؛
۲. زمینه‌سازی جهت وضع قوانین در حوزه حقوق زنان؛
۳. دفاع از حقوق زنان در برابر تفکرات ضد اسلامی غربی و تکفیری.

مبالغ به میلیون ریال

هدف‌گذاری کمی و بودجه مورد نیاز

عنوان فعالیت	واحد سنجش	هدف کمی	هزینه واحد(ریال)	مبلغ(ریال)	توضیحات
حق جلسه کارشناسان	نفر ساعت	۱۰۰	۰/۳۵	۳۵۰	
برگزاری همایش	همایش	۱	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	
تایپ و تکثیر و چاپ آثار	صفحه	۶۰۰	۱/۲	۷۲۰	
هدایا و تقدیر	نفر	۱۰	۲۰	۲۰۰	
جمع کل				۱۱,۲۷۵	

۳. عنوان طرح: مقالات دانشنامه زن مسلمان

تبیین طرح

دانشنامه زن مسلمان با نگرش جدید تربیت محقق و بهره‌مندی از توانایی و مهارت پژوهشگران جامعه‌الزهراء علیهاالسلام و دیگر مراکز علمی به مسائل و موضوعات زن مسلمان می‌پردازد. مقالات این دانشنامه در سه گروه علوم اسلامی با محوریت مباحث تفسیری، فقهی و کلامی زنان، علوم انسانی با تمرکز بر مباحث جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، علوم

سیاسی، مطالعات زنان و هنر و تاریخ با محوریت زنان تأثیرگذار تاریخ اسلام، اماکن مرتبط با زنان و مفاهیم تاریخی تنظیم شده و در پنج جلد به صورت دیجیتال منتشر می‌شود.

اهداف و ضرورت‌ها

اهمیت

با توجه به شبهات وارد شده بر جایگاه زن در اسلام، نبود اثری جامع با استانداردهای دانشنامه نگاری درباره زن مسلمان خلأ بزرگی به شمار می‌رود. پس از گذشت چهل سال از انقلاب اسلامی در صورت عدم اقدام و تأمین بودجه از سوی جامعه الزهراء علیها السلام که بزرگترین پایگاه علمی دینی زنان است، نظام جمهوری اسلامی در بخش پاسخگویی به نیازهای جامعه نسبت به شناخت مبحث زن در اسلام متضرر خواهد شد. پیش از تنظیم دانشنامه، تدوین اثری به عنوان کتاب کار و نمایی از اسناد و فعالیت‌های دانشنامه اهمیت دارد.

ضرورت

الف) معرفی روند و فرآیند دانشنامه زن مسلمان به مسئولان جامعه الزهراء علیها السلام به جهت نبود تجربه دانشنامه نگاری در این مؤسسه و اثبات ضرورت سرمایه‌گذاری علمی و مالی جهت معرفی جایگاه زن در اسلام؛

ب) ضرورت وجود یک مجموعه مدون جهت برنامه‌ریزی مستمر و منظم برای نگارش مقالات دانشنامه به سبب گستردگی پروژه؛

ج) ضرورت ارتقاء سطح علمی کاربران و مخاطبان دانشنامه نسبت به اصول و قواعد نگارش مقالات دانشنامه‌ای.

هدف‌گذاری کمی و بودجه مورد نیاز

مبالغ به میلیون ریال

عنوان فعالیت	واحد سنجش	هدف کمی	هزینه واحد(ریال)	مبلغ(ریال)	توضیحات
تألیف مقاله	مقاله	۱۲۰	۱۹/۵	۲,۳۴۰	
ارزیابی			۱۹/۵	۲,۳۴۰	
آماده‌سازی			۱۹/۵	۲,۳۴۰	
مقابله علمی			۳/۱۲	۳۷۴/۴	
برگزاری جلسات شورای عالی علمی		۲۵ جلسه	۱۰	۲۵۰	
شورای گروه‌های علمی سه گانه		۶۰ جلسه	۷/۵	۴۵۰	
مدیریت و اجرا				۱,۳۴۵/۲	
مدیریت و اجرا				۹,۴۳۹/۶	

۴. عنوان طرح: مطالعات آسیب‌شناسی اجتماعی در حوزه زنان و ارائه راهبردها و راهکارها

تبیین طرح

آسیب اجتماعی، نوعی بی‌نظمی است که چالشی برای ارزش‌های محوری جامعه محسوب شده و در بستر جامعه و متأثر از نابرابری‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی منجر به بروز مسائل و مشکلاتی می‌شود. آسیب‌شناسی اجتماعی، مطالعه بی‌نظمی‌ها، آسیب‌ها و شرایط بیمارگونه اجتماع، همراه با کندوکاو در علل و انگیزه‌های پدیدایی آن‌ها با هدف دستیابی به شیوه‌های پیشگیری، کاهش و درمان این پدیده‌هاست. با وجود برنامه‌ها و مطالعات گسترده توسط مراکز، دستگاه‌ها و نهادهای مختلف در مقوله آسیب‌های اجتماعی به ویژه در حوزه مسائل زنان، ضروری است پژوهش‌هایی در این زمینه با نگاه جامع، مبتنی بر آموزه‌های دینی با لحاظ اقتضائات بانوان انجام گردد. در این راستا لازم است نسبت به شناسایی دقیق نوع و میزان پراکندگی آسیب‌های اجتماعی زنان، سنجش میزان اثربخشی اقدامات و فعالیت‌های صورت گرفته توسط نهادهای مختلف در این حوزه به

صورت منسجم و با روش‌های علمی و سازمان‌یافته با هدف پیشگیری از گسترش آسیب‌ها و ارائه راهبردها و راهکارهای لازم جهت کاهش معضلات اجتماعی اقدام گردد.

اهداف و ضرورت‌ها

۱. کاهش معضلات اجتماعی و ایجاد زمینه رشد و پیشرفت زنان در عرصه‌های اجتماعی؛
۲. شناسایی و اولویت بندی راهبردها و راهکارها و روابط علی و معلولی بین آن‌ها و طراحی نقشه راهبردی کاهش آسیب‌های اجتماعی در معقوله زنان؛
۳. تعیین جهت گیری‌های کلان و راهبردی پیشرفت زنان در عرصه‌های اجتماعی به منظور ایجاد هماهنگی در نهادهای تاثیرگذار در این امر؛
۴. اتخاذ رویکردهای مبتنی بر آموزه‌های اسلامی با لحاظ اقتضائات زن ایرانی و الگو سازی فعالیت زن در عرصه‌های اجتماعی.

مبالغ به میلیون ریال

هدف‌گذاری کمی و بودجه مورد نیاز

عنوان فعالیت	واحد سنجش	هدف کمی	هزینه واحد(ریال)	مبلغ (ریال)	توضیحات
اجرای پروژه مطالعاتی	پروژه	۱۰	۵,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	در موضوعات طلاق، فساد اخلاقی، حاشیه‌نشینی، اعتیاد و...
افتاح نخبگانی و اجماع نهادی نسبت به راهبردها و راهکارهای پیشنهادی	مورد	۱۰۰	۱۰۰	۱۰,۰۰۰	تولید محصولات رسانه‌ای، برگزاری نشست‌ها و همایش‌ها نخبگانی و نهادی، ایجاد شبکه نخبگانی پشتیبان و ...
مدیریت و اجرا				۶۰,۰۰۰	

۵. عنوان طرح: اسماء «الگوی اسلامی ایرانی سلامت معنوی زنان و دختران»

تبیین طرح

مفهوم سلامت معنوی (spiritual health) از اصطلاحات ترجمه شده‌ای است که به تازگی وارد ادبیات علمی و مدیریتی کشور ما شده است. این اصطلاح واژه‌های مرتبط با آن مبتنی بر فکر و اندیشه غرب امروز است و بر تاریخ آن استوار است. آنچه

ما را از چشم پوشی از این اصلاح برحذر می‌دارد، حجم گسترده‌ای از دستاوردها و امکاناتی است که ذیل این اصطلاح فراهم آمده است که به گونه‌ای کاربردی و اثربخش به حل مشکلات و معضلاتی عینی و واقعی در حیات انسانی خود را معرفی کرده است. و در جهان بی مرز کنونی بی توجه به ما و مرزهای اندیشگانی ما، خود را می‌گسترده و در ذهن و زندگی شهروندان ایرانی اسلامی نیز رخنه می‌کند. لذا اندیشمندان کشور به جد در پی ارایه نسخه‌ای اسلامی از آن برآمده و توفیقاتی در این عرصه حاصل آورده‌اند.

تعامل اندیشه اسلامی با اندیشه غربی یکی از چالش‌های دیرینه کشور ما است. و حوزه‌های گسترده‌ای از حیات فکری و فرهنگی و دینی ما را تحت تاثیر قرار داده است. در این عرصه از سوی اجزای درونی تمدن اسلامی شاهد رویکردهای متفاوت در طیف گسترده‌ای بین انفعال و تخطئه‌ی کامل، بوده ایم. در مورد اصطلاح سلامت معنوی و هندسه اندیشه‌هایی که با خود حمل می‌کند، نیز در چنین شرایطی هستیم. از سوی عده‌ای به استقبال این مجموعه اندیشه‌ورزی‌های غربی رفته‌اند و عده‌ای به انکار مطلق آن پرداخته‌اند. آنها که با آغوش باز آنرا پذیرفته‌اند خوش بینانه به تشابه‌های دلنواز آن با برخی مفاهیم درونی اخلاقی و عرفانی تمدن اسلامی چشم دوخته‌اند و آنها که آنرا یکسره می‌ستیزند، به بنیادهای ناسازگار آن با مبانی اسلامی اشاره می‌کنند. هر کدام از این رویکردها نکات ارزشمندی در خود دارند. اما به نظر می‌رسد، هر دو این دو رویکرد یکسویه و کل نگرانه هنوز در تحلیل و تبیین جزئیات دقیق و روشن نیستند.

به نظر می‌رسد بیش از هرچیز شناسایی دقیق این اصطلاح و تئوری‌های همراهش و یافتن نسبت و ارتباطات مفهومی و نظری آن با مفاهیم و اندیشه‌های اسلامی در اتخاذ راهبرد صحیح در مواجهه با شرایط موجود ضروری است. و گرنه نقشه راه روشنی

در تعامل با این اصطلاح و حجم انبوه گزاره‌هایی که خلق کرده است نخواهیم داشت. علاوه بر بومی سازی و سازگار نمودن این دست‌آورد بشری با فرهنگ و اندیشه اسلامی، شناسایی تعامل عناصر این سامانه مفهومی با اصناف و اقشار مختلف از الزامات جدی در بهره‌گیری از دست‌آوردهای آن است.

در این طرح به دنبال شناسایی نسخه‌های اسلامی ایرانی از آن امکانات و دست‌آوردهایی هستیم که تئوری سلامت معنوی به زنان و دختران جهان عرضه میکند همچنین معرفی ظرفیتهای اسلام در باروری بهتر سلامت معنوی زنان و دختران فراهم خواهد آمد. به این ترتیب تحت عنوان سلامت معنوی زنان و دختران مبتنی بر مبانی اسلامی، ابتدا به شناسایی ابعاد جنسیت‌مند سلامت معنوی و نسبت آن با مبانی اسلامی خواهیم پرداخت و سپس بر پایه آمایش و وضع زنان و دختران ایران اسلامی در صنوف مختلف آن، به طراحی نسخه‌ای عملیاتی جهت ارتقای وضع سلامت معنوی زنان و دختران بر اساس آن همت خواهیم گماشت. به بیان دیگر در این طرح به دنبال طراحی الگوی اسلامی ایرانی سلامت معنوی زنان و دختران با نام اختصاری «طرح اسماء» خواهیم بود. در این راستا ابتدا به خلق تئوری‌ای منبعث از آموزه‌ها و اندیشه‌های اسلامی خواهیم پرداخت و سپس به طراحی راهبردها و طرح‌هایی در جهت بهره برداری از آن در حل مسایل زنان و دختران در این زمینه همت خواهیم گماشت.

پژوهشگاه مطالعات اسلامی جامعه الزهراء علیها السلام با بهره‌گیری از گروه‌های علمی - پژوهشی و ظرفیت نخبگان پژوهشی در عرصه علوم دینی ضمن ارائه طرح پژوهشی (الگوی اسلامی ایرانی سلامت معنوی زنان و دختران)، طرح عملیاتی مبتنی بر آن و بکارگیری آن در فرایند سیستمی اجرای قوانین با تمرکز بر حوزه زنان را ضمن ۵ گام فراهم می‌سازد:

گام اول: آمایش نظری و عملی پیرامون طرح اسما

مرحله ۱. مخاطب‌شناسی طرح (نمونه: شهر قم) : شناسایی خلأهای فکری و اعتقادی در تدوین قوانین مربوط به سلامت معنوی در حوزه زنان و دختران شهر قم از طریق مصاحبه و پژوهش علمی؛

مرحله ۲. شناسایی ۲,۵۴ و آمایش داده در منابع و متون دینی و پژوهش‌های انجام شده قابل استناد و کارشناسان خبره در حوزه زنان و دختران؛

مرحله ۳. شناسایی بسترهای عاملیت مطلوب طرح اسما (فرصتها و موانع) در حیات مخاطب و ساختار نهادهای حاکمیتی و فرهنگی اجتماعی

گام دوم: تئوری پردازی و تبیین طرح اسما در مواجهه با آسیب‌های کلان اجتماعی موجود در حوزه زنان و دختران با تکیه بر علوم اسلامی

مرحله ۱. تحلیل و تبیین علل و عوامل وضعیت مخاطب شناسایی شده در پژوهش توصیفی گام اول، و تعریف مسایل پژوهشی علوم اسلامی مرتبط

مرحله ۲. سهم بخشی نظری علوم اسلامی در داده‌پردازی و ساماندهی سلامت معنوی زنان و دختران با تعریف پژوهش‌های همگرا و مکمل در رشته‌های مختلف علوم اسلامی.

مرحله ۳. اجرای پژوهش‌های مصوب طرح (لزومات پژوهشی طرح)

مرحله ۴. تدوین سند سلامت معنوی زنان و دختران

گام سوم: گفتمان‌سازی و ارائه راهکارهای حقوقی - اجتماعی با پشتوانه‌های متون اسلامی

مرحله ۱: بررسی فرصتها و موانع حقوقی سلامت معنوی زنان و دختران در هم‌اندیشی با نهادهای حقوقی کشور؛

مرحله ۲: بررسی آسیب‌ها و راهکارهای فرهنگی اجتماعی سلامت معنوی زنان و دختران در هم اندیشی با مراکز و نهادهای فرهنگی و رسانه‌ای کشور؛

مرحله ۳: بررسی سند سلامت معنوی زنان و دختران پیشنهادی طرح اسماء در هم اندیشی با مجلس شورای اسلامی و شورای انقلاب فرهنگی و مرکز پژوهش‌های قوه قضاییه؛

گام چهارم: تولید محتوای طرح‌های فرهنگی تربیتی و تولیدات رسانه‌ای

مرحله ۱. تولید انواع تولیدات رسانه‌ای مبتنی بر طرح گام سوم

مرحله ۲. تولید انواع بسته‌های فرهنگی / آموزشی و تربیتی مبتنی بر طرح گام سوم

و تدوین نظام راهبری و ارزیابی آنها

گام پنجم: اجرای تولیدات فرهنگی - اجتماعی و پایش و بهبود

مرحله ۱. ارتباط با نهادها و سازمانهای مرتبط و هم افزایی در تدوین دستورالعمل اجرایی

مرحله ۲. پشتیبانی فکری و ارائه نتایج علمی در جهت راهبری میدانی و دریافت بازخورد

مرحله ۳. ارائه آمار و بررسی نتایج علمی در جهت افزایش اثربخشی

اهداف

۱. شناسایی آسیب‌های کلان اجتماعی موجود در حوزه زنان و دختران با اتکا بر

موضوعات پرکاربرد و مورد تاکید مقام معظم رهبری دام ظلّه

۲. ارائه راهکارهای علمی و عملی جهت تثبیت «الگوی اسلامی ایرانی سلامت

معنوی زنان و دختران» و اصلاح یا تأسیس قوانین با پشتوانه‌های متون اسلامی

۳. تحقق وفاق فکری و دینی بین نهادهای داخلی مرتبط با سلامت معنوی زنان و دختران

ضرورت

رسوخ اندیشه‌ها و ارزش‌های مدرنیته در لایه‌های مختلف فرهنگ کشور، مرزهای

اندیشه ناب دینی و غیر دینی را چنان در هم آمیخته که خروج از این بحران، بدون

تفکیک اصولی فرهنگ و آموزه‌های اسلامی از سایر مؤلفه‌های غیر دینی امکان پذیر نیست. در این میان، مسئله‌شناسی و آسیب‌شناسی حوزه زنان و دختران و ارائه راهکارهایی برای حل آن، مهم‌ترین دل‌مشغولی همه کسانی است که برای ارتقای وضعیت دینی و سلامت معنوی (به معنای صحیح آن) جامعه می‌کوشند هرچند در این مسیر نیز، انگاره‌ها و انگیزه‌های متفاوتی وجود داشته است.

از این رو ضرورت هشدار دهنده در این پژوهش، تبیین همه جانبه و تحلیل علمی «الگوی اسلامی ایرانی سلامت معنوی زنان و دختران» بویژه در حوزه زنان و دختران بر اساس منابع و متون دینی است؛ و ره آوردهای کاربردی این تحقیق در حوزه مسائل فردی، اجتماعی، سیاسی، خانوادگی راهگشای حل بسیاری از شبهات نگرشی و رفتاری مطرح شده از سوی فمینیست‌ها در حوزه زنان نیز خواهد بود.

هدف‌گذاری کمی و بودجه مورد نیاز (گام ۱)

مبالغ به میلیون ریال

عنوان فعالیت	واحد سنجش	هدف کمی	هزینه واحد(ریال)	مبلغ(ریال)	توضیحات
فعالیت کار گروه پشتیبانی (کارطلبگی)	نفر/ساعت	۳۰۰ ساعت	۱	۶۰۰	
		۲ نفر			
فالیت کار گروه پشتیبانی (کار پروژه‌ای: توصیف وضعیت)	نفر/ساعت	۶۰۰ ساعت	۴	۲،۴۰۰	
		۱ نفر			
هزینه ایاب و نهاب اساتید	سرویس	۱۵	۳	۴۵	
پذیرایی	نفر	۲۰	۱،۵	۳۰	
حق الزحمه اساتید کارگاه تخصصی	ساعت	۳۰	۸،۷	۲۶۱	
حق الزحمه مصاحبه علمی اساتید	نفر	۱۰	۱۰۰	۱،۰۰۰	
هزینه مقاله سفارشی	مقاله	۱۰	۲۸۰	۲،۸۰۰	
حق الزحمه اساتید کارشناس	نفر/ساعت	۱۰۰	۷،۲۵۰	۷۲۵	
مدیریت و اجرا				۷،۸۶۱	

هدف‌گذاری کمی و بودجه مورد نیاز (گام ۲)

مبالغ به میلیون ریال

عنوان فعالیت	واحد سنجش	هدف کمی	هزینه واحد (ریال)	مبلغ (ریال)	توضیحات
فعالیت کار گروه پشتیبانی (کارطلبگی)	نفر/ساعت	۳۰۰ ساعت	۱	۶۰۰	
		۲ نفر			
فعالیت کار گروه پشتیبانی (کار پروژه ای-توصیف وضعیت)	نفر/ساعت	۶۰۰ ساعت	۴	۲,۴۰۰	
		۱ نفر			
هزینه ایاب و ذهاب اساتید	سرویس	۱۵	۳	۴۵	
پذیرایی	نفر	۲۰	۱,۵	۳۰	
جلسات هم اندیشی	ساعت	۳۰	۸,۷	۱۰۵	
حق الزحمه مصاحبه اساتید	نفر	۱۰	۱۰۰	۷۰	
هزینه ارزیابی مقالات	مقاله	۱۰	۲۸۰	۱۰	
حق الزحمه اساتید کارشناس	نفر/ساعت	۵۰۰	۷,۲۵۰	۳,۶۲۵	
				۶,۸۸۵	

وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ (هود/ ٨٨)

وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ